

Közösségek Nyíregyházán

„A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár küldetésének tekinti, hogy a jelentős kulturális hagyományokkal rendelkező Nyíregyháza Megyei Jogú Város és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakói számára magas színvonalú értéktéremtő és érték közvetítő könyvtári szolgáltatást biztosítson. Célja, hogy tudás-, információ- és kultúrákövetítő tevékenységével hozzájáruljon használói életminőségének javulásához. A használói közösségek elérése és minőségi ellátása érdekében kiemelt figyelmet fordít a könyvtár folyamatos társadalmi szerepvállalására. Szolgáltatásaival elősegíti a társadalmi hátrányokkal küzdő csoportok kulturális integrációját. Használói számára egész életen át tartó élményt és inspirációt ad a tanuláshoz, a munkához és a szabadidő tartalmas eltöltéséhez. Figyeli, felméri és támogatja az egyéni és közösségi igényeket és azok változásait. Szakmai tevékenységével egy olyan könyvtár működtetését kívánja megvalósítani, amely életkortól és érdeklődési körtől függetlenül biztosítja használói minőségi kiszolgálását”¹

Az intézmény küldetése is jól mutatja, hogy mennyire fontosnak tartja a társadalmi szerepvállalást és a helyi közösségek támogatását, olykor csak helyszínt biztosítva rendezvényeikhez, de közös programok, projektek lebonyolításával is erősíti a meglévő kapcsolatrendszert.

A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár jól működő kapcsolatot ápol a Nyíregyházán működő civil szervezetekkel. A könyvtár egyesületekkel, alapítványokkal meglévő kapcsolata több esetben évtizedes múltra tekint vissza, amit meghatároz a könyvtárban dolgozó közösségépítő tevékenységet folytató kollégák kapcsolatrendszere, valamint az intézmény és a szervezetek azonos feladatai, célkitűzései is.

A könyvtár több irodalmi, zenei és nyugdíjas egyesületnek ad otthont. Telephelye a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesületnek, mely havonta szervezi a Móricz Zsigmond Olvasókor rendezvényeit, a Dialóg Nyugdíjas Egyesületnek és a Nyugodt Életet Nyugdíjas Egyesületnek.² A központi könyvtárban tartja havi rendszerességgel programjait a Bessenyei Társaság, a Magyar Kodály Társaság megyei tagcsoportja, valamint a Deák Ferenc Akadémia Egyesület. Könyvtárunk több közös programot szervezett a Zöld Kerék Alapítvánnyal, a Nyíregyházi Magyar Szablyavívó Iskolával, de együttműködési megál-

lapodást kötött a Nyírség Könyvtár Alapítvánnyal is. A Nyíregyházi Települési Értéktár Bizottság elnöke a könyvtár igazgatója, ennek eredményeképpen az Értékes Esték programsorozat egy-egy rendezvénye is gyakran a könyvtárban kerül megrendezésre. A Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás EFOP-1.3.1-15-2016-00001 elnevezésű projekt, amely a Szabadtéri Néprajzi Múzeum, az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. és az Országos Széchényi Könyvtár konzorciumi együttműködésében valósul meg – keretében szervezett országos rendezvénysorozat, a Közösségek Hete arra inspirálta az intézmény dolgozóit, hogy erősítsék a kapcsolatukat a „náluk élő” közösségekkel és mutassák be egymásnak, illetve minden érdeklődőnek a civil szervezetek tevékenységeit, értékeit, közösségépítő erejét. Minden esetben a szervezetek vezetőit kérték fel a programok megtartására.

A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár dolgozói pedig a programok résztvevőinek ezen a héten könyvtári sétán mutatták be az intézményüket – a pincétől a padlásig. A *Pincétől a padlásig* elnevezésű programot 2005-ben, az újjáépült könyvtárban indították útjára, először csak szervezett gyerekcsoportoknak, könyvtárbemutató foglalkozás keretében. Mivel a családokat is szerették volna még jobban bevonni a könyvtárba és a könyvtári rendezvényekbe, csatlakozott a könyvtár a Múzeumok Éjszakája programhoz, és családok részére szervezett *Kalandoz Kardok* című könyvtári kalandtúrát, a Nyíregyházi Magyar Szablyavívó Iskolával közösen. Amellett, hogy játékos formában kipróbálhatták a szablyavívást, vetélkedőn vettek részt, a program része volt, hogy a család tagjai, gyerekek, felnőttek közösen minden órában könyvtáros vezetésével körbejárhatták az épületet, a pincétől a padlásig.

Pincétől a padlásig. Családok a tömörraktárakban – Fotó: MZSK³

A program nagy népszerűségnek és médianyilvánosságnak örvendett, ezért a Közösségek Hetén is lehetőség volt nemcsak a civil szervezeteknek, hanem a program régi ihletre új változatában immáron minden látogatónak a „kulisszák” mögé lesni. Míg korábban „csak” könyvtárlátogatások alkalmával, elsősorban iskolai csoportok vettek részt ezen a programon, 2017-ben, a Közösségek Hete alkalmával megnyitott programon már család-

dok, felnőttek és idősek is részt vehettek, és beleláthattak a könyvtár életébe. A látogatók a könyvtár részlegei mellett megnézhatték a pincét is, ahová más esetben a könyvtárossokon kívül senki sem juthat be. Bemehettek a tömörraktárakba, ahol a régi folyóiratokat és a különleges, régi könyveket is őrzik, és kipróbálhatták a gördíthető tömörraktári állványokat. Nagy élményt nyújtott kicsiknek, nagyoknak egyaránt a „síneken mozgó polcok” látványa és gördítése.

Május 8-án a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület a névadó szellemiségét ápoló tevékenységét mutatta be Bihari Albertné alapító titkár, aki egyben a könyvtár rendezvényszervezője, munkatársa is. Ezt követően a Móricz Zsigmond Olvasókör felolvasó délutánt szervezett a Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesület tagjai és más érdeklődők részére. A téma a tavasz volt mint az újjászületés évszaka. Az olvasóköri tagok a magyar és a világirodalom verseiből, novelláiból, regényrészleteiből válogattak. Kányádi Sándor, Szabó Lőrinc, Csukás István versei mellett saját alkotások is elhangzottak. A programon 50-en vettek részt, a meghitt hangulatú délutánt közös éneklés zárta.

Május 9-én két nyugdíjas egyesület mutatkozott be: a Dialóg Nyugdíjas Egyesület és a Nyugodt Életet Nyugdíjas Egyesület változatos és aktív munkáját mutatta be Kardos Lászlóné és Virágh Gyuláné elnök, melyet a tagtársak szavalata és zenés műsora tarkított. A több évtizede működő nyugdíjas egyesületek tagjai aktív nyugdíjasok, akik rendszeresen szerveznek kulturális programokat, emlékeznek meg a tagok név- és születésnapjáról, köszöntik a kerek házassági évfordulókat, amiben az intézmény vezetése is szívesen vesz részt. Több tagtárs kiemelkedő versmondó, Erdélyi Tamás, aki a Szabolcs-szatmár-beregi Szemle tördelője *Az év versmondója* címet nyerte el 2012-ben. 2017 végén pedig egy ünnepi vacsorán adták át az elismerést a Dialóg Nyugdíjas Egyesület vezetőjének, Kardos Lászlóné Marikának, aki egy évtizede vezeti a csoportot odaadó lelkesedéssel⁴, s ebből az alkalomból a könyvtár is gratulált. A Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület szervezésében, Bihari Albertné vezetésével, május 10-én 14 órakor helytörténeti séta keretében ismerhették meg a partner- és más érdeklődő civil szervezetek Nyíregyháza múltját, történelmét, épített örökségét és irodalmi emlékhelyeit, emlékjeleit.

Május 10-én a 120 éves hagyományokkal rendelkező Bessenyei György Irodalmi és Művelődési Társaság kulturális és hagyományápoló tevékenységét Kührner Éva elnök egy előadás keretében ismertette meg a közönséggel. A Bessenyei Társaság kiváló munkáját az is bizonyítja, hogy bekerült a Nyíregyházi Települési Értéktárba, és az Értékes Esték programsorozat keretén belül is bemutatkoztak, aminek szintén a könyvtár adott otthont. A kerek évfordulót 2017-ben a Bessenyei Társaság emlékülés keretében⁵ ünnepelte meg, amihez lehetőségeihez mérten a könyvtár is hozzájárult.

Május 11-én a Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagcsoportjának munkásságát Szabó Dénes, a Nemzet Művésze, Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas zenepedagógus, kórusvezető, az egyesület elnöke mutatta be. Az érdeklődők megismerhették, a névadó, Kodály szellemi örökségét, a társaság tevékenységét, havi programjait, melyek nagy részét a könyvtárban tartják, hiszen a technikai háttér biztosítása mellett gazdag zenei állományunk is segíti a szervezet munkáját.

Küllök és könyvek, két keréken a könyvtárba címmel a Zöld Kerék Alapítvány elnöke, Kazai Béla virtuális kerékpártúra keretében mutatta be az alapítvány 20 éves munkásságát. Az úticél a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Sóstóhegyi Fiókkönyvtára (Nyír-

egyháza, Igrice u. 6.) volt. Indulás előtt a Szabadság téren lévő központi könyvtárban jártak pincétől a padlásig, és innen indultak a 9 km-re lévő fiókkönyvtárba, ahol könyvtárbemutató, mese activity, könyvturkáló (ingyen elvihető használt könyvek doboza) és játékos feladatok, érdekes nyeremények várták a résztvevőket. Kazai Béla a könyvtárban dolgozik a közmunkaprogram keretében, akinek oklevéllel és egy kerékpárral ismerte el szervezői munkáját Homolya Róbert közlekedéspolitikáért felelős államtitkár 2017 decemberében. A Zöld Kerék Alapítvány vezetője az Európai Mobilitási Hét és az Európai Autómentes Nap helyi szervezőjeként kapta az elismerést.⁶ Ezekhez a programokhoz a könyvtár is csatlakozik, kitelepüléssel, ingyenes beiratkozással, kreatív foglalkozásokkal a város főterén.

Két keréken: indulás a központi könyvtártól – Fotó: Kazai Béla

A Közösségek Hete programsorozat keretében a „Kiváló közösségépítő” cím meghirdetésére is sor került, melynek célja az volt, hogy elismerjék azoknak a közösségfejlesztőknek a munkáját, akik akár több évtizede nap mint nap sokat tesznek saját, illetve tágabb közösségük épüléséért, szépüléséért.⁷ 2017-ben Bihari Albertné, a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület alapító titkára, a Móricz Zsigmond Olvasókör alapító vezetője, a Váci Mihály Emlékbizottság elnöke nyerte el a címet.

Közösségek hete

„Pincétől a padlásig” – Civil kopogtató címmel civil szervezetek bemutatkozásával egybekötött könyvtári sétát szerveztek az alábbi időpontokban:

2017. május 8. 16 óra Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület, Móricz Zsigmond Olvasókör

Előadók: Bihari Albertné, Gerliczki András

2017. május 9. 15 óra Nyugodt Életet Nyugdíjas Egyesület, Dialóg Nyugdíjas Egyesület
Előadók: Kardos Lászlóné, Virág Gyuláné

2017. május 11. 16 óra Bessenyei György Irodalmi és Művelődési Társaság
Előadó: Kühner Éva

2017. május 12. 16 óra Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagcsoportja, Zöld Kerék Alapítvány
Előadók: Szabó Dénes, Kazai Béla

2017-ben a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Helyismereti Gyűjteménye László Gézáné főkönyvtáros ajánlására bekerült a helyi értéktárba, melynek bemutatóját az Értékes Esték keretében, 2017. augusztus 4-én tartották a könyvtár konferenciatermében. A programsorozatnak köszönhetően a könyvtárban mutatták be a Szabolcs Néptáncgyűttes munkásságát, a Hősök temetőjét, a magyar szablyavívást és a Borsodvívórendszert, Kéry Péter Nyíregyháza és környéke történelméről, természeti értékeiről, néprajzról szóló filmalkotásait, valamint Kósa Ferenc filmrendező munkásságát. Az *Értékes Esték* programsorozat országosan is egyedülálló a helyi értéktárak értékmegőrző és -közvetítő tevékenységét illetően. A programsorozat célja a települési nemzeti értékek összegyűjtése mellett, azok bemutatása, megismertetése a lakossággal. Jelenleg 34 érték került felvételre. Az értékek gyűjtése és koordinálása mellett a bizottság minden évben pályázatot hirdet a nyíregyházi értékek felkutatására és a felvett értékek népszerűsítésére. A pályázat eredményhirdetését minden évben a Városnapon tartják. Ekkor adja át a város polgármestere az elismerő okleveleket az értékek gondnokainak, akik vállalják, hogy a felvett nemzeti értékeink őrzői, támogatói lesznek.

Jegyzetek

1. A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár küldetésnyilatkozata. Elérhető: <http://www.mzsk.hu/wp-content/uploads/K%C3%BCldet%C3%A9nyilatkozat.pdf>
 2. Közösségek hete a könyvtárban. Elérhető: <https://www.nyiregyhaza.hu/kozossegek-hete-a-konyvtarban-2017-05-10> (2018. 01. 10.)
 3. Rövidített név: MZSK – Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár
 4. Évet zárt a Dialóg Nyugdíjas Egyesület. In: <http://www.szon.hu/evet-zart-a-dialog-nyugdijas-egyesulet/3717285>, 2018. 01. 10.
 5. Jubilál a Bessenyei Társaság. In: <https://www.nyiregyhaza.hu/jubilal-a-bessenyei-tarsasag-2017-11-19>
 6. Menő bringát hozott a Zöld Keréknek a Mikulás. Kelet-Magyarország, 2017. december 14. – 7. p.
 7. Közösségek Hete a Móricz Zsigmond Könyvtárban. Elérhető: <http://www.nyirport.hu/2017/05/kozossegek-hete-moricz-zsigmond-konyvtarban-12733>
-
-